

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет ветеринарної медицини
Кафедра вірусології, пат анатомії та хвороб птиці

**Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Ветеринарна криміналістика**

Вибірковий 1/8

(обов'язковий / вибірковий)

реалізується в межах освітньої програми

«Ветеринарна медицина»

(назва)

за спеціальністю 211 – ветеринарна медицина

(шифр, назва)

На 3-4 рівні вищої освіти

(НРК 7 рівень)

Суми – 2024

Розробник:

(підпис)

Петров Р.В. професор, завідувач кафедри

(прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри вірусології, пат анатомії та хвороб птахи (назва кафедри)	протокол від «5» червня 2024 року №17
	Завідувач кафедри (підпис) Петров Р.В. (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

Петров Р.В.

(ПБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

(підпис)

Нечипоренко О.Л.

(ПБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана:

(ПБ)

(ПБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

(ПБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 08.07 2024 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Назва ОК	Ветеринарна криміналістика		
Факультет/кафедра	кафедра вірусології, патанатомії та хвороб птиці		
Статус ОК	Обов'язковий / вибірковий		
Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	211-ветеринарна медицина		
ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)			
Рівень НРК	7		
Семестр та тривалість вивчення	9семестр, 1-15 тиждень		
Кількість кредитів ЄКТС	5		
Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)		
	Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні
	-	-	46
			Самостійна робота
			104
Мова навчання	Державна(українська)		
Викладач/Координатор освітнього компонента	Доктор вет. наук, професор Петров Р.В.		
Контактна інформація	Корп. 3, каб. 71, Тел.:0663927928; viber 0663927928 Romanpetrov1978@gmail.com		
Загальний опис освітнього компонента	Вивчення основних методик визначення остеометричних параметрів, видових особливостей будови внутрішніх органів та органолептичних показників за лабораторними дослідженнями для видової ідентифікації тварин та продукції отриманої від них; засвоєння морфологічної будови м'язів та їх зміни в залежності впливу на них різних факторів;засвоєння основ диференційної патологоанатомічної діагностики хвороб тварин різної етіології та їх використання в судовій ветеринарній практиці;засвоєння етапів проведення судово – ветеринарної експертизи за травматизації, отруєнь і токсикозів, технологічних порушень, оцінці фахових дій лікаря.		
Мета освітнього компонента	підготовка висококваліфікованих фахівців, які здатні в умовах виробництва вирішувати питання щодо порівняльної морфології, спеціальної патоморфології та судово ветеринарної медицини		
Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на знаннях отриманих при вивченні нормальної анатомії, гістології, цитології, ембріології, нормальної та патологічної фізіології, патологічної анатомії. 2. Освітній компонент є основою для вивчення ветеринарно-санітарної експертизи та ветеринарного законодавства, ветеринарної криміналістики		
Політика академічної доброчесності	Під час вивчення освітнього компоненту дисципліни та складанні будь-яких підсумкових модулів та іспитів студент повинен дотримуватися академічної доброчесності, а в разі її порушення		

	підпадати під санкції, що визначені МОН України та Уставом ВНЗ. Інструментами протидії порушенням академічної доброчесності є системи Plagiarism check algorithm. У випадку виникнення порушень реагування відбувається відповідно до нормативної документації щодо академічної доброчесності учасників освітнього процесу в Сумському НАУ (https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrocheshnist/). При виявленні порушення академічної доброчесності виконане завдання не зараховується і направляється на повторне виконання.
Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4304

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП) ¹										Як оцінюється РНД
	Про1	Про2	Про3	Про4	Про6	Про7	Про9	Про10			
ДРН 1 застосовувати компоненти процесуальних та організаційних основ судово – ветеринарної експертизи;					+						опитування теоретичних питань, виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях, тестування, виконання завдань самостійної роботи
ДРН 2. здійснювати ідентифікацію тварин за остеометричними параметрами; за будовою м'язів;	+								+		Опитування теоретичних питань, виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях, тестування, виконання завдань самостійної роботи
ДРН 3 здійснювати ідентифікацію тварин будовою внутрішніх органів, органолептичними показниками та лабораторними дослідженнями;	+		+							+	опитування теоретичних питань, виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях, тестування, виконання завдань самостійної роботи
ДРН 4. проводити судово-ветеринарну експертизу при провадженні справ в промислового птахівництва, свинарстві, скотарстві;				+							опитування теоретичних питань, виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях, тестування, виконання завдань самостійної роботи
ДРН 5.проводити СВЕ при захворюванні і смерті тварин внаслідок порушення їх умов годівлі ,утримання та експлуатації;	+		+								опитування теоретичних питань, виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях, тестування, виконання завдань самостійної роботи

¹ Мас відповідати Матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми, зазначається для обов'язкових освітніх компонентів ОП I та II рівня, для усіх (обов'язкових та вибіркових ОК) ОП III

ДРН 6 визначити рівень не коректних та не компетентних дій лікаря в клінічній роботі;	+	+						опитування теоретичних питань, виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях, тестування, виконання завдань самостійної роботи
ДРН 7. застосовувати знання з танатології при провадженні СВЕ.				+			+	опитування теоретичних питань, виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях, тестування, виконання завдань самостійної роботи
ДРН 8. застосовувати компоненти навчання з порядку збирання, відбору матеріалів різного характеру, що є речовими доказами, їх пакування, оформлення та надсилання на дослідження; криміналістичних методів досліджень зразків (об'єктів) речових доказів;	+						+	опитування теоретичних питань, виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях, тестування, виконання завдань самостійної роботи
ДРН 9 застосовувати методи СВЕ живих тварин; опануванні методів СВЕ при відборі та дослідженні зразків біологічних об'єктів: крові, шкіри, волосся;				+				Опитування теоретичних питань, виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях, тестування, виконання завдань самостійної роботи
ДРН10 застосовувати методи диференційної патологоанатомічної діагностики за органопатології тварин;	+			+				опитування з теоретичних питань, виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях, тестування, виконання завдань самостійної роботи
ДРН 11 застосовувати методи СВЕ за оцінки негативного впливу на здоров'я та добробут тварин;				+				Опитування з теоретичних питань, виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях, тестування, виконання завдань самостійної роботи
ДРН 12 застосовувати методи СВЕ за отруєнь і токсикозів тварин;				+				Опитування з теоретичних питань, виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях, тестування, виконання завдань самостійної роботи
ДРН 13 застосовувати методи СВЕ за судово-ветеринарної травматології.				+			+	опитування з теоретичних питань, виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях, тестування, виконання завдань самостійної роботи

3. ЗМІСТ ОСВІТЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема.	Розподіл в межах загального бюджету часу	Рекомендована література ²
Перелік питань, що будуть розглянуті		

в межах теми	Аудиторна робота			Самостійна робота	(джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури)
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.		
Тема 1. Права і обов'язки судового експерта. Алгоритм проведення СВЕ. Судово-ветеринарна документація.				2	1,2,8,11
Тема 2. Судова відповідальність ветеринарних спеціалістів.				2	1,2,8,11
Тема 3. Видова ідентифікація тварин за остеометричними параметрами.			2	2	1,7,10,11
Тема 4. Основи судово-ветеринарної міології. Видова ідентифікація тварин за будовою м'язів.			2	2	1,10,11,16
Тема 5. СВЕ в промисловому птахівництві, свинарстві та скотарстві.				2	1,2,11,22,23,24
Тема 6. СВЕ при захворюванні і смерті тварин в наслідок порушень умов годівлі, утримання та експлуатації, жорстокого поводження з тваринами.				6	1,2,11
Тема 7. Оцінка дій ветеринарних спеціалістів щодо корекції патологічних станів і танатологічних досліджень. Застосування знань з танатології при провадженні СВЕ.			4	4	1,8
Тема 8. Судово-ветеринарна експертиза за органопатології			8	4	1,2,3,4,5,6,9,11,12,13,25
Тема 9. Опанувати методи СВЕ при дослідженні крові.			2	4	1,2,15,26
Тема 10. Опанувати методи СВЕ при дослідженні шкіри різних видів тварин.			2	4	1,11,14,21,27
Тема 11. Опанувати методи СВЕ при дослідженні волоса різних видів тварин.			2	4	1,11,14,21,27
Тема 12. Застосування патологоанатомічних та патогістологічних методів дослідження тканин і органів тварин в практиці судово-ветеринарної медицини.			2		2,6,12,13
Тема 13. Основи судово-ветеринарної експертизи отруєнь і токсикозів тварин.			2	4	1,4,11,10
Тема 14. Основи судово-ветеринарної травматології. Класифікація травматизму тварин. СВЕ за травматизації тупим, гострим зброям та вогнепальною зброєю.			4	4	1,2,3,11,27
Всього			46	104	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кількість годин
	1. Методи навчання за джерелом знань:		5. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.	
ДРН 1 ДРН 2	1.1 <i>Словесні</i> : лекції, пояснення на лабораторних заняттях та консультаціях, робота з підручником.		5.1. <i>Частково-пошуковий метод</i> (за завданням викладача здійснюється пошук даних в Інтернеті, літературних джерелах і т.д.); 5.2. <i>Дослідницький метод</i> – виготовлення мікропрепаратів в патанатомічний музей кафедри. 5.3. <i>Репродуктивний</i> – застосування вивченого на практиці. На консультаціях проводяться пояснення незрозумілих питань з демонстрацією препаратів, таблиць, схем і т.д.	
ДРН 1 ДРН 2	1.2 <i>Наочні</i> : демонстраційні – вивчення структури тканин та органів на мікроскопічному рівні з застосуванням гістологічних, пат анатомічних препаратів, таблиць, методичних посібників, атласів та відео-записів.			
ДРН 1 ДРН 2	1.3 <i>Практичні</i> : вивчення гістологічних препаратів, замальовування структури тканин і органів в альбомах (за норми та патології). Вивчення особливостей будови кісток, м'язів та внутрішніх органів різних видів тварин в анатомічному музеї кафедри .			
	2. Методи навчання за характером логіки пізнання:			
ДРН 1 ДРН 2	2.1 <i>Аналітичний</i> – вивчення будови цілого організму та його складових частин – клітин, тканин, органів для вивчення, значення їх в судово-ветеринарній практиці.			
ДРН 1 ДРН 2	2.2 <i>Методи синтезу</i> – аналіз особливостей будови скелету та м'язів як складової морфологічної диференціації в судово-ветеринарній практиці.			
ДРН 1 ДРН 2	3. <i>Активні методи навчання</i> : технічні засоби (мультимедійні лекції), диспути з проблемних питань, буд-вакі тести, перевірка контрольних робіт з самооцінкою знань та роботою над помилками; навчальні та контрольні тести з використанням комп'ютера чи відповіді на питання, запропоновані в методичних посібниках, конспекти лекцій та методичні вказівки, розроблені викладачем кафедри.			
	4. <i>Інтерактивні технології навчання</i> : мультимедійні лекції та демонстрації мікрофільмів на лабораторних заняттях, аналіз конкретних незрозумілих питань та діалогове навчання.			

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	ОК 1	35/35%	8 тиждень
2.	ОК 2	35/35%	14 тиждень
3.	Самостійна робота	15/15%	Протягом семестру
4.	Атестація	15/15%	9 тиждень
5.			
6.	Сумв	100/100%	

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент ³	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ⁴
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>
ОК1	< 12 балів	12-15	15-18 балів	30-35 балів
ОК2	< 12 балів	12-15	15-18 балів	30-35 балів
Самостійна робота	< 5 балів	5-10	10-14 балів	15 балів
Атестація	< 5 балів	5-10	10-14 балів	15 балів

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Письмове опитування після вивчення тем 1-7, 8-14	7-8 тиждень
	Письмовий зворотний зв'язок (есе)	Протягом семестру

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і формативного оцінювання.

³ Зазначити компонент сумативного оцінювання

⁴ Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Базова

- 1 Зон Г.А. Основи судової ветеринарії: навчальний посібник. Суми: ВВП «Мрія-1», 2016. 624с.
- 2 Зон Г.А. Судово-ветеринарна експертиза: навчальний посібник Суми: ВВП "Мрія-1", 2012. вид друге. 258 с.
- 3 Судова ветеринарна травматологія/ Г.А. Зон, Л.Б.Івановська. Суми: ВВП «Мрія-1», 2015. 82с.
- 4 .Основи судово - ветеринарної експертизи отруєнь і токсикозів тварин: навчальний посібник / Г.А. Зон, Л.Б.Івановська. Суми: ВВП «Мрія-1»,ТОВ, 2012.124с.
- 5 Зон Г.А.,Івановська Л.Б., Скрипка М.В. Диференційна патологоанатомічна діагностика інфекційних хвороб тварин. Суми: ВВП "Мрія" ТОВ, вид.2-е, 2016. 206 с.
6. Зон Г.А., Івановська Л.Б Патологоанатомічний розтин трупів тварин: навчальний посібник. Суми: ВВП "Мрія " ТОВ, видання третє, 2018.336 с.
- 7 Костюк В.К. Атлас анатомії свійських тварин. Osteологія: навчальний посібник. К.:Аграрна освіта, 2001. 78с.
- 8 Організаційні та процесуальні основи судово-ветеринарної експертизи в Україні:Навчальний посібник для магістрантів...Яценко І.В., Якубчак О.М.,Білик, Кам'янский В.В.. Харків, Київ, 2009. 108с.
- 9 Патологічна анатомія тварин / Під ред. П.П. Урбановича і М.К. Потоцького К.: Ветінформ, 2008. 896 с.
- 10 Практика судово-ветеринарної експертизи: Хрестоматія. Яценко І.В.Труш А.М.,Бондаревський М.М. Кам'янский В.В. Харків:Стиль=издат,2013.256с.

Методичне забезпечення

- 11 Moodle з дисципліни порівняльна морфологія, спеціальна патоморфологія та судова ветеринарна медицина. Суми. СНАУ,2021р.
- 12 Патологічна анатомія: частина 1. Загальна патологічна анатомія. Методичні вказівки до виконання лабораторних занять та самостійної роботи/ Г.А. Зон,Л.Б.Івановська. Суми, 2014. 64 с.
- 13 Патологічна анатомія: частина 2. Загальна патологічна анатомія. Методичні вказівки до виконання лабораторних занять та самостійної роботи / Г.А.Зон, Л.Б.Івановська, В.В.Сорокова Суми, 2014. 64 с.
- 14 Навчально-методичний посібник до виконання лабораторно-практичних занять на тему: Судово-ветеринарне дослідження речових доказів: гістологічна ідентифікація волосу тварин» для спеціальності 211- «ветеринарна медицина» ОКР «магістр», Укладачі Зон Г.А.,Івановська Л.Б. СНАУ, Суми,2015. 62с.
- 15 Методичні рекомендації щодо проведення самостійної роботи для студентів 1 курсу та магістрів спеціальності 211-«ветеринарна медицина» ОКР «магістр». Укладачі Зон Г.А.,Івановська Л.Б. Тема: «Тканини внутрішнього середовища. Кров різних видів тварин», СНАУ, Суми, 2015.-27с.
- 16 Методичні вказівки щодо проведення самостійної роботи студентів спеціальності 211 - «Ветеринарна медицина». Укладач В.В. Гаркава. Тема: «М'язові тканини», СНАУ, Суми, 2016. 32с.
- 17 Методичні вказівки щодо проведення самостійної роботи студентів спеціальності 211 - «Ветеринарна медицина». Тема: «Органи дихання тварин» Укладачі: Є.В. Ващик,В.В.Гаркава. СНАУ, Суми,2014. -24с.
- 18 Методичні вказівки щодо проведення лабораторних занять для студентів спеціальності 211 - «Ветеринарна медицина». Тема: «Серцево-судинна система тварин» Укладач В.В.Гаркава. СНАУ, Суми, 2013. 25с.
- 19 Методичні вказівки щодо проведення самостійної роботи студентів «Тканини внутрішнього середовища. Кров різних видів тварин» для спеціальності 211 - «Ветеринарна медицина». Укладач: В.В.Гаркава. СНАУ, Суми, 2016. 27с.
- 20 Методичні вказівки щодо проведення самостійної роботи студентів спеціальності 211 - «Ветеринарна медицина». Тема: «Органи сечовиділення» Укладачі: В.В.Гаркава, Ващик Є.В. СНАУ, Суми, 2014.28с.

Допоміжна література

- 21 Морфологічні особливості шкіри та волоса різних видів тварин і людини в аспекті судово-ветеринарної експертизи: посібник/Г.І. Коцюмбас, І.Я. Коцюмбас, О.М. Щербетовська, Р.С. Данкович, О.О.Зайцев, Л.:ТЗОВ ВФ «Афіша», 2010.136с.
 - 22 Патологоанатомическая диагностика болезней крупного рогатого скота. Акулов А.В., Алатенко В.М.,Архинов Н.И. и др. М.: Агропрмиздат, 1987. 399 с.
 - 23 Патологоанатомическая диагностика болезней свиней. Авроров А.А. и др., М.: Колос, 1984.335 с.
 - 24 Патологоанатомічна діагностика хвороб птиці: навчальний посібник /Л.Б.Івановська,Г.А.Зон – Суми: ВВП «Мрія-1», 2017. 156с.
 - 25 Довідник патолого-анатомічних термінів. Борисевич Б.В., Скрипка М.В., Лісова В.В. – Полтава, 2005. 124 с.
- Інформаційні ресурси(програмне забезпечення)**
- 26 http://vetpathology.lviv.ua/biblioteka_studenta.html
 - 27 http://www.vet.kn.ru/literatura/veterinariye_uchebniki/
<https://vet.snuu.edu.ua/kafedri/kafedra-ekonomiki/metodichna-robota/>